

نگاهی به اتفاقات تکنولوژیک ایران و جهان در سالی که گذشت

از رفع فیلترینگ تا ظهور «دیپ سیک»

و قدرت نمایی هوش مصنوعی

فناوری

میترا جلیلی-آرزو بهمان

گروه علم و فناوری

۲۰ ساله واردات و رجیستری آیفون مواجه بودند، سرانجام در نیمه آبان ماه خبری خوش از رفع این محدودیت شنیدند. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با تدابیر دولت چهاردهم، موفق شد در یک بازه چهارماهه، این مشکل ۲ ساله را حل کند، هرچند که این مسیر هم فراز و نشیب‌هایی داشت.

دیپلماسی فناوری

نگاه ویژه دولت چهاردهم به دیپلماسی فناوری، سرود قطعی شکل گرفته میان موافقان و مخالفان فیلترینگ بود؛ جدالی که هرچند هنوز به پایان نرسیده ولی سرانجام با عزم جدی دولت وفاقی، گفته ترازو را به نفع مخالفان فیلترینگ، سنگین تر کرد. رفع محدودیت دو پلتفرم گوگل پلی و واتس‌آپ، به عنوان گام اول طرح پیشنهادی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به شورای عالی فضای مجازی را شاید بتوان یکی از بزرگترین اتفاقات سالی دانست که حالا دیگر به نقطه پایانی خود نزدیک می‌شود؛ هرچند کاربران چشم به راه باز شدن گره از کار فروبیسته دو پلتفرم وی‌تی‌وی و تلگرام تا قبل از عید، باقی ماندند.

باز شدن گره کور رجیستری

باز شدن گره کور رجیستری آیفون ۱۴ به بالا و اصلاح تعرفه‌های کم‌رکمی، یکی دیگر از اتفاقات برجسته سال گذشته حوزه فاوا در دولت چهاردهم بود. کاربران که از اوایل تیرماه ۱۳۹۹ با محدودیت حدود

شرکت‌های فناوری حوزه فاوا و استارت‌آپ‌ها، امید، تازه برای فعالان این بخش بود.

توسعه اینترنت

وزارت ارتباطات در سال ۱۴۰۲ تلاش‌هایی برای توسعه ۵G و فیبر نوری به منظور افزایش سرعت و کیفیت اینترنت داشت. اجرای بیش از ۱۵ هزار کیلومتر فیبر نوری در کشور و اتصال بیش از ۷۲۰ هزار مشترک به فناوری FTTH (فیبر نوری) بخشی از اتفاقات خوب سال ۱۴۰۲ در حوزه اینترنت بود. به موازات توسعه فیبر نوری، وزارت ارتباطات با افزایش سایت‌های نسل چهارم و چهار و نیم به ۴۴ هزار و ۹۴ سایت و افزایش تعداد سایت‌های نسل پنجم تلفن همراه به ۲ هزار و ۳۲۸ سایت، زمینه دسترسی کاربران به اینترنت با کیفیت‌تر در سال ۱۴۰۲ فراهم کرد.

اینترنت روستایی

در توسعه اینترنت، روستاها هم از نظر دور نماندند و ۸۲۸ روستای بالای ۲۰ خانوار کشور به شبکه ملی اطلاعات و اینترنت پرسرعت و پایدار دسترسی یافتند.

موفقیت‌های فضایی

حوزه فاوا در زمینه فضا هم سال پربراری را پشت سر گذاشت. پیشرفت‌ها از اول پایگاه فضایی چابهار

از ۶۰ درصد ابتدای دولت چهاردهم به ۸۱ درصد و پیشرفت ایستگاه‌های زمینی سلماس و چناران از ۵۵ درصد ابتدای دولت چهاردهم به ۷۲ درصد، بخشی از اتفاقات خوب سال ۱۴۰۲ در حوزه فضا بود. رونمایی از ماهواره‌های ناوکا، پارس ۲ و نسخه ارتقا یافته پارس ۱ و همچنین پرتاب موفق ماهواره‌های چمران ۱، مهدد، کوثر و بلوک انتقال مدار سامان ۱، از دیگر دستاوردهای فضایی سال ۱۴۰۲ بود.

مقابله متخصصان امنیت سایبری با هکرها

اقدام بموقع متخصصان امنیت سایبری مرکز مدیریت راهبردی افتا و مقابله با نفوذ هکرها موجب قطع ارتباط آنان با زیرساخت‌های حیاتی ایران شد و سامانه‌های سایبری سازمان‌های هدف هکرها، پاکسازی و امن‌سازی شد. گروه هکری APT۱۵ قصد داشت تا به اطلاعات حیاتی کشور دسترسی یابد اما با اقدام بموقع متخصصان امنیت سایبری از انجام موفقیت‌آمیز این حمله جلوگیری شد.

تلاش برای حل ناترازی انرژی

در سال ۱۴۰۲ وزارت ارتباطات با طراحی پلنچر «بازارگاه انرژی» و سیستم مدیریت انرژی «ای‌ان‌اس» به موضوع ناترازی انرژی در کشور ورود کرد. بدین ترتیب با هوشمندسازی داده‌های ورودی و خروجی دستگاه‌های برقی و الکترونیکی، اطلاعات کافی در اختیار شهروندان قرار می‌گیرد تا بتوان شاهد صرفه‌جویی ۱۰ تا ۲۰ درصدی مردم در مصرف انرژی، با استفاده از این دانسته‌ها شد.

بزرگ‌ترین اتفاق هوش مصنوعی

رونمایی از سکوی ملی متن‌باز هوش مصنوعی (MVP) در روزهای پایانی ۱۴۰۲، سال راه به کام فعالان این بخش شیرین کرد. هرچند بسیاری معتقدند این تازه آغاز راه است و این سکوه که به همت پژوهشگران ایرانی ایجاد شده، راه درازی پیش دارد. این سکوه توسعه الگوریتم‌های داخلی بدون وابستگی به IP‌های خارجی کمک می‌کند و گامی مؤثر در مسیر استقلال فناوری است.

تحولات جهانی فضای فناوری

سالی که گذشت جهان نیز شاهد تحولاتی در دنیای فناوری بود که یکی از عجیب‌ترین آنها، اختلال جهانی کامپیوترها و اختلال در عملکرد مایکروسافت به عنوان بزرگترین شکست تکنولوژی بود. به دنبال این اختلال جهانی که گفته شد به دلیل بروز مشکل در یکی از به‌روزرسانی‌های شرکت امنیت سایبری «کراود استرایک» (CrowdStrike) رخ داده، فعالیت‌های بسیاری از صنایع متوقف و پروازهای جهانی دچار اختلال شدند.

رونمایی از گراک ۳ قوی‌ترین هوش مصنوعی ایران ماسک از پیشرفته‌ترین هوش مصنوعی سال، با نام گراک ۳، رونمایی کرد. این ابزار، نسخه بهبود یافته‌ای از هوش مصنوعی Grok بود که قابلیت تحلیل تصاویر و پاسخ‌گویی به سوالات را داراست. همچنین گراک ۳ با قدرت پردازشی ۱۰ برابر بیشتر و مجموعه داده‌های غنی‌تر، تحولی بزرگ در زمینه هوش مصنوعی ایجاد کرد.

انقلاب در چشم‌انداز هوش مصنوعی

ظهور هوش مصنوعی دیپ‌سیک در چین، جهان را شگفت‌زده کرد. این استارت‌آپ چینی مدل‌های پیشرفته‌ای از هوش مصنوعی را ارائه داد که عملکردی مشابه بهترین ابزارهای جهانی داشت، اما با هزینه‌ای بسیار کمتر، موفقیت دیپ‌سیک فشار زیادی بر رقبا آمریکایی وارد کرد و بازارهای جهانی سهام، به خصوص سهام مرتبط با فناوری، شاهد نوسانات شدیدی شده بودند.

ماجرای پاول دوروف

پاول دوروف، بنیانگذار و مدیرعامل تلگرام، هنگام خروج از جت شخصی خود در فرودگاه لوپورزه در حومه پاریس توسط پلیس فرانسه دستگیر شد. فرانسه، فهرست بلندبالای اتهامات وارده به دوروف را نبود نظارت کافی بر محتوا و همکاری نکردن با مجریان قانون عنوان کرد. با این حال، پس از گذشت چندین ماه، دوروف در اسفند ۱۴۰۲ با مجوز مقامات قضایی فرانسه اجازه ترک این کشور را پیدا کرد.

قطعی پلتفرم محبوب تیک‌تاک

سال ۱۴۰۲ برای دنیای فناوری مملو از رویدادهای شگفت‌انگیز و غیرمنتظره بود. یکی دیگر از این اتفاقات، مسدود شدن پلتفرم محبوب تیک‌تاک در ایالات متحده بود. این پلتفرم متعلق به شرکت چینی بایت‌دانس است. اما دیوان عالی ایالات متحده تأکید کرد که تیک‌تاک باید به یک سرمایه‌گذار آمریکایی فروخته شود.

همستر کامبت و جذب ۳۰۰ میلیون کاربر

بعد از سرخوردن موفق نات کوین و با داغ شدن تب بازی‌های تلگرامی، بازی همستر کامبت با ایده‌ای متفاوت از اغلب بازی‌های فعال در این پیام‌رسان عرضه شد. همستر کامبت در دوران اوج خود بیش از ۳۰۰ میلیون کاربر داشت و به لحاظ سرعت در جذب ۱۵۰ میلیون کاربر اول، سومین اپلیکیشن تاریخ محسوب می‌شود.

حوزه فاوا

مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت با اعلام اقدامات این شرکت برای اینترنت در ایام نوروز گفت: «برای افزایش پایداری شبکه بین‌الملل در حال ارتقای ظرفیت شبکه بین‌الملل‌مان هستیم.» بهزاد اکبری افزود: «تیم‌های نگهداری شبکه شرکت ارتباطات زیرساخت همواره ۲۴ ساعته در حفظ ارتباطات پایدار کشور می‌کوشند، در ایام نوروز این آماده‌باش تقویت می‌شود.»

همراه با روایت‌ها

شرکت آمریکایی فیکور از کارخانه‌های رونمایی کرده است که در آن رویت‌های انسان‌نما، رویت می‌سازند و سالانه ۱۲ هزار دستگاه تولید می‌کنند.

پژوهشگران چینی نوعی رویت خاص را توسعه داده‌اند که باید همچون انسان برای داشتن عملکرد سریع و بافت ماهیچه‌ای مناسب ورزش کرده و به باشگاه برود.

کوتاه از کهکشان

اخترشناسان پس از یک قرن جست‌وجو، بالاخره موفق به کشف ۴ سیاره فراخورشیدی کوچک‌تر از زمین شدند که دور ستاره «Barnard»، نزدیک‌ترین منظومه تک‌ستاره‌ای به زمین، می‌چرخند.

شرکت «اکت‌لب» اولین مأموریت خصوصی به سیاره زهره که قرار است در سال ۲۰۲۴ پرتاب شود، را برعهده دارد. این مأموریت در مرحله آماده‌سازی و مونتاژ قرار دارد.

خبرهای علم

دانشمندان موفق به کشف بیش از ۴۰ هزار نوع جدید از میکروب‌های روده در مردم آفریقا شدند. کشف این میکروب‌ها می‌تواند رویکرد درمانی را برای میلیون‌ها نفر تغییر دهد.

کوتاه از دنیای فناوری

شرکت رآه‌ن غرب ژاپن (JR West) اعلام کرده، قصد دارد برای اولین بار در جهان اولین ایستگاه قطار این کشور را که با فناوری چاپ سه‌بعدی است، بسازد.

محققان دانشگاه «نورث‌وست نرمال» در چین، اولین بار در این کشور بازاری هسته‌ای از کربن رادیواکتیو ساخته‌اند. این باتری می‌تواند تا ۱۰ سال کار کند.

از هوش مصنوعی چه خبر؟

هوش مصنوعی جدید گوگل همساک را دستکاری می‌کند. کاربران با کمک این مدل، واتر‌مارک را از روی تصاویر از جمله عکس آن‌س‌های عکاسی مانند گتی‌ایمیج‌زو غیره پاک می‌کنند.

مدیرکل دفتر حسابرسی سیستمی و ریسک و تمکین مالیاتی خبر داد:

صدور بخشنامه رفع محدودیت‌های معامله

برای مؤدیان مالیاتی

بخش‌نامه‌ای را صادر کرد تا این مسئله برطرف شود.

مدیرکل دفتر حسابرسی سیستمی و ریسک و تمکین مالیاتی خاطرنشان کرد: اکنون مطابق این بخشنامه، تنها موضوعی که در جریان رسیدگی مالیات قرار می‌گیرد، صرفاً خودرو و خانه مشمول مالیات خواهد بود و برای سایر دارایی‌های مؤدیان محدودیتی ایجاد نخواهد شد. رحیمی در پایان گفت: بنابراین اگر

طبق قانون شخصی خودرو یا ملک آن مشمول مالیات باشد تا زمانی که اعتراض خود را ثبت و پیگیری می‌کند، محدودیت‌های موضوع ماده ۲۱۱ قانون مالیات‌های مستقیم از جمله محدودیت بر سایر اموال این مودی دیگر با صدور این بخشنامه برای خریدار و فروشنده که گاهی تبادلاتی را با یکدیگر دارند، برطرف خواهد شد.

براساس اعلام سازمان امور مالیاتی کشور، ممنوع معامله شدن مالکان خانه‌ها و خودروهای گران قیمت مشمول مالیات که نسبت به مالیات تعیین شده اعتراض دارند، متوقف شده و صرفاً معاملات خانه‌ها و یا خودروهای مشمول تا زمان قطعی شدن مالیات آن‌ها متوقف می‌شود.

جهانگیر رحیمی مدیرکل دفتر حسابرسی سیستمی و ریسک و تمکین مالیاتی در مورد دلایل صدور بخشنامه رفع محدودیت‌های مؤدیان مالیاتی، اظهار داشت: برای برخی از مؤدیان به سبب آنکه خانه یا خودروی آن‌ها تحت عنوان خانه و خودروی گران قیمت مشمول مالیات معرفی شده بود و در زمره ممنوع معامله قرار می‌گرفت، همین مسئله مشکلاتی را برای این افراد به وجود می‌آورد. وی افزود: به سبب اعتراضاتی که مؤدیان خانه یا خودروی گران قیمت مشمول مالیات ممکن بود به میزان مالیاتشان داشته باشند، پرونده آن‌ها در جریان وصول مالیات قرار می‌گرفت. همین امر موجب شده بود تا دارایی‌های دیگر این مؤدیان نیز دچار محدودیت نقل و انتقال شوند به همین منظور سازمان امور مالیاتی کشور

عضو هیأت‌مدیره خانه صمت ایران:

حسابرسی سیستمی بستر افزایش پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد را فراهم می‌کند

حسابرسی سیستمی

آرمان خالقی عضو هیأت‌مدیره خانه صمت ایران با اشاره به اهمیت هوشمندسازی نظام مالیاتی اظهار کرد: یکی از مهمترین اثرات هوشمندسازی نظام مالیاتی، تحقق عدالت در اخذ مالیات است که تحول بزرگی برای سازمان امور مالیاتی به حساب می‌آید؛ همواره مالیات در اذهان عمومی، حجم بالای پرونده‌های فیزیکی، و راهروهای سازمان امور مالیاتی و برخورد با یک یا چند ممیز مالیاتی را به یاد می‌آورد ولی با تحقق حسابرسی سیستمی و داده‌محور ۹۵ درصد مؤدیان مالیاتی در سال ۱۴۰۲، تحولی بزرگ و بسیار مثبت به نفع مؤدیان قانون‌مدار و به ضرر فراربان مالیاتی در نظام مالیاتی کشور رخ داده است. وی ادامه داد: سیستمی شدن نظام مالیاتی کشور اختلاف‌ها را به حداقل می‌رساند و از این نظر از اهمیت بالایی برخوردار است. در گذشته، نظر مأموران مالیاتی برای تعیین مبلغ مالیات مدنظر قرار می‌گرفت. این امر بستری برای بروز اختلاف میان مؤدیان و سازمان امور مالیاتی می‌شد. خالقی گفت: سیستمی شدن امور مالیاتی کشور، چانه زنی و ارتباط مودی و سازمان امور مالیاتی را با یکدیگر به حداقل می‌رساند. زیرا کارها به‌صورت سیستمی و هوشمند صورت می‌گیرد و خطای انسانی در مالیات‌ستانی از بین می‌رود. به گفته عضو هیأت‌مدیره اتاق صمت ایران، مالیات‌ستانی هوشمند و سیستمی به افزایش شفافیت در امور مالیاتی منجر می‌شود و شفافیت و عدالت مالیاتی حاصل از حسابرسی سیستمی منجر به پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد خواهد شد. خالقی افزود: در سایه حسابرسی سیستمی، دولت می‌تواند میزان درآمدهای مالیاتی‌اش را برای سال بعد برآورد کند. مؤدیان هم می‌توانند تخمین بزنند که چقدر مالیات طی سال آتی باید بپردازند و مؤدیان می‌توانند با محاسبه دقیق مالیات پرداختی خود، برنامه‌ریزی عملیاتی برای رشد بیشتر خود را عملیاتی کنند. وی ادامه داد: افزایش شفافیت و پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد از اهمیت بالایی برخوردار است. در این شرایط، برنامه‌ریزی‌هایمان از منطبق و پشتوانه

و حمایت از کسب و کارهای خرد با ارائه تسهیلات ویژه صاحبان مشاغل و معافیت‌های هدفمند کرده است. این کارآمدی و پویایی از یکسو نشانگر تدبیر مناسب مدیریت اقتصادی کشور در ایجاد زمینه مساعد برای نقش‌آفرینی نظام مالیاتی در میدان توسعه و شکوفایی و از دیگر سو، نمایانگر یکپارچگی و انسجام مجموعه کارکنان نظام مالیاتی کشور در ایجاد سیاست‌ها، استراتژی‌های اثربخش و کارآمد و اجرای آنها برای اعتلای نظام مالیاتی کشور است.

امید است، سال ۱۴۰۴ که سرآغازش با فرصت بی‌نظیر برای پاک‌ی روح و بازگشت انسان به فطرت‌های انسانی مقارن شده است پیام‌آور تلقین معنویت و شور در زندگی‌مان باشد و به لطف خداوند متعال و به برکت امیرالمؤمنین (علیه السلام) سالی پر از موفقیت و تندرستی برای همه مردم ایران و مجموعه نظام مالیاتی رقم بخورد.

سید محمد هادی سبحانیان

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

وصول مالیات، گام‌های مؤثری برای تسهیل امور مؤدیان مالیاتی و ارتقای رویکرد خدمت‌رسانی خود بردارد. در سال ۱۴۰۲، سازمان امور مالیاتی کشور برای اولین بار اقدام‌های نوآورانه و مؤثر را به‌منظور بهبود نظام مالیاتی و افزایش کارایی آن به اجرا درآورد. این موارد شامل توسعه حسابرسی سیستمی جهت تکمیل زنجیره ارائه خدمات مالیاتی فناورانه، صدور اظهارنامه پیش‌فرض مالیات عملکرد و مالیات ارزش افزوده، قطعی‌سازی سیستمی (بدون رسیدگی) اظهارنامه‌های مالیات بر ارزش افزوده و سایر اقدام‌هایی هستند که نه تنها در تسریع فرآیندهای مالیاتی و تحقق حقوق حقه دولت مؤثر بوده است، بلکه گام بلندی در جهت هوشمندسازی نظام مالیاتی و ارتقای عدالت مالیاتی در کشور برداشته شده است.

همچنین سازمان مالیاتی در جهت ارتقای آگاهی عمومی و تشویق به مشارکت داوطلبانه در پرداخت مالیات اقدام به توسعه فرهنگ‌سازی مالیاتی از طریق اجرای طرح نشان دار کردن مالیات